

2. Η ένταξη στο Σώμα της Εκκλησίας

Δραστηριότητα.

Τι βλέπω, τι νομίζω ότι συμβαίνει, τί αναρωτιέμαι;
Τι παρατηρώ για τον τόπο, την ηλικία, τον τρόπο και τους ανθρώπους που συμμετέχουν;

Την περίοδο των πρώτων χριστιανικών αιώνων οι υποψήφιοι για το Βάπτισμα ήταν κατά κανόνα ενήλικες. Είχαν ασπαστεί τη διδασκαλία του Ιησού Χριστού και επιθυμούσαν να ενταχθούν ως μέλη στο Σώμα της Εκκλησίας. Η προετοιμασία τους διαρκούσε τρία χρόνια και ονομαζόταν κατήχηση. Η κατήχηση περιλάμβανε πνευματική προετοιμασία με άσκηση και

προσευχή και οπωσδήποτε συμμετοχή στη διδασκαλία και στη λατρεία της θρησκευτικής κοινότητας. Οι φωτιζόμενοι βαπτίζονταν πάντα ομαδικά μέσα στη λατρευτική σύναξη του Σώματος της Εκκλησίας, στη Θεία Λειτουργία, συνήθως την παραμονή των **Θεοφανείων** και του **Πάσχα**.

Το **βάπτισμα** των ενηλίκων δε γινόταν σε κολυμβήθρα, αλλά σε ειδικές δεξαμενές σε σχήμα σταυρού που βρίσκονταν σε ξεχωριστούς χώρους, τα βαπτιστήρια. Πολλές φορές γινόταν και σε λίμνες, θάλασσες, πηγές και ποτάμια.

Η λέξη βάπτισμα προέρχεται από το ρήμα βάπτω/βαπτίζω που σημαίνει «βυθίζω συχνά ή έντονα, βουτάω, καταδύω».

Δραστηριότητα. Παρακάτω υπάρχουν τέσσερα κείμενα με θέμα το Βάπτισμα, που γράφτηκαν ή αναφέρονται σε διαφορετικές εποχές. Αρχικά, δουλεύοντας σε ζευγάρια, αναζητήστε σε ποια εποχή αναφέρεται το κάθε κείμενο και έπειτα υπογραμμίστε λέξεις ή φράσεις που συσχετίζουν το Βάπτισμα με την είσοδο του ανθρώπου στην Εκκλησία ως μέλος του Σώματος του Χριστού. Συζητήστε τις σκέψεις και τις εντυπώσεις σας στην ολομέλεια.

Κείμενο 1: «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.»

Μτ. 28,19-20

Κείμενο 2: Όταν τ' άκουσαν αυτά, ένωσαν, βαθιά συντριβή και είπαν στον Πέτρο και στους άλλους αποστόλους: «Τι να κάνουμε, αδερφοί;» Κι ο Πέτρος τους απάντησε: «Να μετανοήσετε, και να βαπτιστεί ο καθένας σας στο όνομα του Ιησού Χριστού, για να συγχωρεθούν οι αμαρτίες σας, κι έτσι θα λάβετε τη δωρεά του Αγίου Πνεύματος. Αυτά που υποσχέθηκε ο Θεός είναι για σας και για τα παιδιά σας και για όλους που βρίσκονται μακριά, όσους θα προσκαλέσει ο Κύριος, ο Θεός μας». Και με πολλά άλλα λόγια ακόμα ο Πέτρος τους θερμοπαρακαλούσε και τους παρότρυνε λέγοντας: «Σωθείτε από την καταστροφή, που έρχεται πάνω στη διεστραμμένη αυτή γενιά!» Τότε όσοι δέχτηκαν με χαρά το λόγο του βαφτίστηκαν, και προστέθηκαν στην εκκλησία την ημέρα εκείνη περίπου τρεις χιλιάδες άνθρωποι.

Πρξ. 2,37-41

Κείμενο 3: Είναι θαυμαστά ωραίες οι περιγραφές των διαφόρων πηγών...που αναφέρονται στον τρόπο εισόδου των λευκοφόρων νεοφώτιστων με τις φαιδρές λαμπάδες των στα χέρια, στην χαρούμενη ψαλμωδία, στους ασπασμούς και τις αδελφικές εκδηλώσεις των πιστών, που τους υπεδέχοντο στον ναό, και στην κοινή ευχαριστιακή σύναξι και στην συμμετοχή στα μυστήρια των νεοφωτίστων, που για πρώτη φορά προσέφεραν και για πρώτη φορά μετελάμβαναν, και των παλαιών πιστών, που τιμητικά τους παραχωρούσαν την πρώτη θέση στον ναό κοντά στο θυσιαστήριο, καθώς και το προβάδισμα στην θεία κοινωνία.

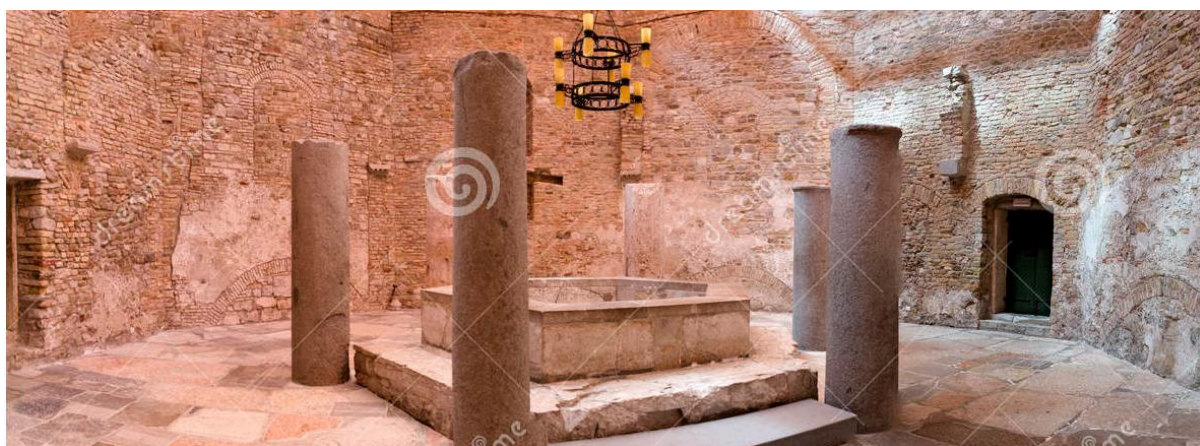
Φουντούλης Ι. "Απαντήσεις εις λειτουργικές απορίας Γ", Αθήνα 1982: Αποστολική Διακονία, σ.150

Κείμενο 4: Εξάλλου με το Βάπτισμα ανοίγεται η θύρα, για να εισαχθεί ο πιστός στην εν Χριστώ κοινωνία με τα άλλα μέλη του Κυριακού Σώματος. [...] Γίνεται, συνεπώς, το Βάπτισμα είσοδος στη ζωή μιας συγκεκριμένης τοπικής κοινότητας και όχι σε μία γενική –οικουμενική– περί χριστιανισμού Ιδέα. [...] Το Βάπτισμα, άρα, υπό ορθές προϋποθέσεις, οδηγεί στην εκκλησιαστικότητα και εκκλησιοποίηση του ανθρώπου, δηλαδή στη μεταμόρφωση της ατομικότητάς του σε εκκλησιαστική ύπαρξη.

Μεταλληνός, π. Γ. (1999). «Εξ ύδατος και πνεύματος». Η Θεολογία του αγίου Βαπτίσματος.

Είσαι έφηβος χριστιανός στην εποχή των διωγμών και χθες στην κατακόμβη συμμετείχες στην τέλεση του μυστηρίου του βαπτίσματος είτε ως φωτιζόμενος είτε ως πιστός. Το βράδυ γράφεις στο ημερολόγιό σου τις εντυπώσεις και τα συναισθήματά σου αξιοποιώντας τα παραπάνω.....

Βαπτιστήριο της βασιλικής Σάντα Μαρία Di Assunta σε Aquileia, Ιταλία

Ιδέες για έρευνα

1. Το βάπτισμα στην τέχνη
2. Πληροφορίες και εποπτικό υλικό για το βάπτισμα ενηλίκων στην Ορθόδοξη Εκκλησία στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στην εξωτερική ιεραποστολή.

Λέξεις κλειδιά:

κατήχηση

μυστήριο

ανάδοχος

νεοφώτιστος

κολυμβήθρα

βαπτιστήριο

(Σημείωση: Πρόκειται για τη μισή διδακτική ενότητα η διδασκαλία της οποίας πραγματοποιείται σε μία διδακτική ώρα και ανταποκρίνεται στον πρώτο ΠΜΑ)